

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU
AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

-----0-----
15 Ekim 2025 Çarşamba
-----0-----

KONU

- Başkanlık sunuşları
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) temsilcilerinin, YÖK'ün yükseköğretim öğrencilerine yönelik her türlü ayrımcılığın önlemesi ve fırsat eşitliğinin sağlaması amacıyla yürüttüğü faaliyetler hakkında sunumu

15 Ekim 2025 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 13.06
BAŞKAN: Harun MERTOĞLU (Rize)

----- 0 -----

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Komisyonumuzun 28'inci Yasama Döneminin 3'üncü Toplantısını açıyorum.

Komisyonumuzun sayın üyeleri, Yükseköğretim Kurulumuzun çok değerli temsilcileri, Başkan Vekilimiz ve Hukuk Müşavirimiz, diğer arkadaşlar, kıymetli basın mensupları; hepinize Alt Komisyon toplantımıza hoş geldiniz diyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Bugün Ayrımcılığın Önlenmesi Alt Komisyonumuzun 28'inci Yasama Döneminin 3'üncü Toplantısını gerçekleştirmek ve gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Değerli üyelerimiz, öncelikle sizlere 3'üncü Toplantımızın gündemi ve akışıyla ilgili bilgi vermek isterim. Toplantımızda öncelikle sizlere Alt Komisyon Başkanı olarak Komisyonumuzun planlanan çalışmaları hakkında bir bilgilendirme yapacağım. Bilgilendirmeden sonra, davetli kurumumuz olan Yükseköğretim Kurulu temsilcilerinin sunumlarını dinlemeden önce birbirimizi yakından tanıma ve tutanaklarımıza geçmesi adına öncelikle değerli milletvekillerimiz ve sonrasında Değerli Kurul Üyemiz ve bürokratlarımızdan kendilerini tanıtmalarını rica edeceğim. Konuşmaların akabinde de Yükseköğretim Kurulunun "Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Ayrımcılığın Önlenmesi Faaliyetleri" konulu sunumlarını alacağız. Sunumdan sonra da tekrar söz almak isteyen milletvekillerimize söz vermekten memnun olacağımızı belirtmek isterim.

Bilgilendirmeye geçiyorum.

Değerli üyelerimiz, sizlerin de bildiği gibi, bir önceki toplantımızda Alt Komisyonumuzun çalışma takviminin ve çalışma alanlarının belirlenmesi konusunda görüş ve önerilerin alınması amacıyla toplanmıştık. Toplantımızda Alt Komisyonumuzun ayrımcılığın önlenmesi kapsamında akademik düzeyde çalışmalar yapan üniversitelerle bir araya gelmesinin mevzuat çalışmalarını güçlendirilmesi adına önemli olduğunu düşündüğümü ifade etmiş ve çalışma takvimimize üniversitelerin eklenmesinin planlandığından bahsetmiştim. Bu kapsamda Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rektörlüğü, Meclis Başkanlığı ve Ayrımcılığın Önlenmesi Alt Komisyonumuz iş birliğinde 3 Kasım tarihinde Rize'de Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Kongre ve Kültür Merkezinde yükseköğretim öğrencilerine yönelik Ayrımcılığın Önlenmesi Konferansı'nın düzenleneceğini sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyorum. Konferansımız Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı öğretim üyelerinin bildirilerinin ve Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu ile Kamu Denetçiliği Kurumu personelinin yükseköğretim öğrencilerinin eğitim hakkı kapsamında ayrımcılık iddialarına yönelik olarak yapılan başvurular ve süreçlerle ilgili bilgilendirme sunumlarını içermektedir. Üniversite öğrencilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilecek bu konferansın, ayrımcılığın önlenmesi kapsamında yalnızca akademik bakış elde etme bakımından değil aynı zamanda üniversite öğrencilerinin bilgilendirilmesinin sağlanması bakımından da önemli bir çalışma olacağı kanaatindeyiz. Konferansımız, Alt Komisyonumuz tarafından bir çalışma ziyareti olarak gerçekleştirilecektir. Bu çalışma ziyaretine ilişkin detaylar önümüzdeki günlerde sizlerle ayrıca paylaşılacaktır. Bu kısa bilgilendirmeden sonra, bugün burada Yükseköğretim Kurulu temsilcileriyle yaptığımız bu toplantının da anlam ve önemi ortaya çıkmış oluyor diye düşünüyoruz.

Gündemimizin ikinci kısmında yer alan yükseköğretim kurumlarında üniversite öğrencilerine yönelik olarak ayrımcılığın önlenmesi kapsamında önleyici ve koruyucu mekanizmalara dair mevzuatın ortaya konulması ve Komisyonumuzun bilgilendirilmesi amacıyla gerçekleştirilecek sunuma geçmeden önce ilk olarak üyelerimizin, sonrasında da misafirlerimizin kendilerini tanıtmalarını istiyorum.

Buyurun Hocam, sizden başlayalım.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum değerli Başkanım.

Komisyonumuz hayırlara vesile olsun inşallah.

Ben Mehmet Sait Yaz, Diyarbakır Milletvekili.

Bu alt komisyonumuz gerçekten içeriği bakımından çok değerli bir Komisyon, çok önemli bir mevzuyu haizdir. Bu konuyla alakalı inşallah daha sonra da benim bazı sorularım olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Evet, Gökhan Bey...

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Ahmet Gökhan Sarıçam, Kırklareli Milletvekili.

Komisyonumuza başarılar diliyorum, misafirlerimize de hoş geldiniz diyorum.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Ahmet Salih Dal, Kilis Milletvekili.

Komisyonumuz hayırlara vesile olsun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Kamuran Tanhan, Mardin Milletvekili.

Hayırlara vesile olsun. Yalnız 3 Kasım Rize'deki şey çok kötü bir tarih Sayın Başkanım, öncelikle onu ifade edeyim çünkü Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe görüşmeleri başlayacak muhtemelen o tarihlerde.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Komisyonunda mı?

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Evet yani kasım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Biz Genel Kurul görüşmelerinden önce olsun demiştik.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Yok, Plan ve Bütçe en azından olacak, dolayısıyla Meclis yoğun olacak.

Rize'ye gidiş gelişte de problem olur. Ankara veya çevre iller...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Yok, pazartesiye aldık ki Genel Kurul...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Plan ve Bütçe her gün var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Yani bu hususun da değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Veya Ankara'da bir üniversitede yapılırsa zaman, yol açısından şey olur.

Rize'ye bir başka zaman yine gidelim, gitmeyelim demiyoruz; gidelim yani maksat rasyonellik anlamında...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Ama programları yapıldı ya, programları yapıldı...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Keşke birlikte program yapsaydık.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Neyse, siz gelirsiniz Mahmut Bey yani.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ağabey, anladım da yani bütçe vesaire...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam.

Sizin mikrofonu açayım. "Beni herkes tanıyor." diyorsunuz ama arkadaşlar...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Estağfurullah, özür dilerim.

Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlar, değerli konuklarımız, basın mensupları; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum. Avukat Mahmut Tanal, Cumhuriyet Halk Partisi Şanlıurfa Milletvekiliyim.

Tabii Sayın Başkan Rizeli, özellikle Cumhurbaşkanı da Rizeli. Seçimde direkt olarak ilk çalışmanın Rize'ye yapılması ayrı bir olay yani bunun içerisine değerli Hocamın memleketi Diyarbakır, Şanlıurfa veya Mardin'i de katalım ama tabii mümkün olduğunca bu tür şehir dışı plan ve programlar yapılırken bizim de eğer bilgilerimiz alınırsa çok mutlu oluruz.

Ayrıca bir husus daha var yani bu çalışmaları yaparken mümkünse -program açısından- yurt dışında bu Avrupa ülkeleri bu sorunu nasıl çözmüş? Anayasa'mızın eşitlik ilkesi var, 10'uncu madde ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14'üncü maddesi var, ayrımcılık yasağı ama biz gelmişiz 2025'e, hâlen şu anda ülkemizde gerek üniversitede gerek yurtlarda öğrenci, şu görüşe sahip veya şu sloganı attı, sosyal medyada şu paylaşımı yaptı diye disiplin cezasıyla karşı karşıya kalıyor. Evet, biz şuna inanıyoruz: Özgür üniversitelerin olması lazım. Yoksa eğer... Çünkü orası bir bilim yuvası, bilim yuvasında özgürce düşünen öğretim üyesi, özgürce düşünen öğrencilerin olması bu toplumun önünü açar, toplum gelişir, ilerler. Ama biz toplumun gelişmesini, ilerlemesini tabii ki istemiyorsak o zaman diyecek ki: "Kardeşim, tekdüze, her şeyi yasak." Umarım ve dilerim, bugün hocalarımız bizi bu konuda bilgilendirirler. Eğer ondan sonra tekrar söz verirsiniz sevinirim.

Selam ve saygılar, teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Evet, teşekkür ediyorum.

Komisyon üyesi milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Şimdi, sözü Yükseköğretim Kurulu Başkan Vekili Sayın Metin Topcuoğlu'na vermek istiyorum.

Buyurun Topcuoğlu.

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Metin Topcuoğlu, Yükseköğretim Kurulu Başkan Vekiliyim.

Davet ettiğiniz için, çalışmalarımızı, çabalarımızı anlatma fırsatı verdiğiniz için gönülden teşekkür ediyorum efendim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Evet, teşekkür ediyorum.

Bürokrat arkadaşlarımız da tanıtın kendilerini lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Basın mensubu arkadaşlara teşekkür ediyoruz. Görsel basın çıkabilir.

Herkes kendini tanıttığına göre sunuma geçebiliriz.

Buyurun Hocam.

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Sayın Başkanım, izniniz olursa sunumu Eğitim Dairesi Başkanımız Eyüp Bey yapacak.

Birkaç hususu paylaşmak isterim. Tabii, ayrımcılığın önlenmesi konusu son derece önemli yükseköğretim kurumlarımız için, Yükseköğretim Kurulu için; bizim öncelikli çabalarımız içerisinde yer alan konulardan dersek mübalağa etmemiş oluruz. Gerçekten yükseköğretime girişte ve öğrencilerimizin devamında öncelikle coğrafi alan olarak her vatandaşımıza bulunduğu ilde yükseköğretime ulaşma imkânının, fırsatının verilmesi, son yirmi yıl içerisindeki üniversite sayısındaki artış dikkate alındığında bu çabanın ne kadar kıymetli, ne kadar önemli olduğunu göstermesi bakımından bir kere göz önünde bulundurulması gereken bir husustur.

Diğer taraftan, üniversiteye yerleşimde, girişte ve eğitim öğretimin devamındaki çabalarımızı da sadece genel olarak birkaç başlık altında paylaşmak isterim. Öncelikle, son on beş yıldaki bir sayıyı vurgulamayı, paylaşmayı önemsiyorum. 2009 yılındaki kayıtlarımızda geçen engelli öğrenci sayımız yaklaşık 2 bin civarındadır, 1.900 civarındadır. Elan sistemimizde kayıtlı engelli öğrencimiz 59 bin civarındadır, 60 bine yakındır. Son on beş yılda engelli öğrenci sayımızın birdenbire artmış olması gibi bir sonuç çıkmaz herhâlde bundan. Bu rakamların en çarpıcı tarafı, son on beş yıldan önceki süreç içerisinde de engelli öğrencimiz vardı hiç şüphesiz ancak yükseköğretime erişimiyle mekânsal açıdan, diğer imkânlar bakımından sınırlı olduğu için bu öğrencilerimiz bu imkândan yararlanamıyor idi. Bugün itibarıyla bu rakamın yaklaşık 30 kat artmış olması bu öğrencilerimizin yükseköğretimden yararlanma fırsatı bakımından son derece anlamlı bir göstergedir. Bir başka açıdan, bildiğiniz gibi, yükseköğretimde birinci öğretim, örgün öğretim ücretsizdir bütünüyle. Eğer bir öğrencimiz devlet üniversitesinde eğitim almak istemez, vakıf yükseköğretim kurumlarında eğitim almak isterse bildiğiniz gibi, yine 2020 yılında yaptığımız önemli bir değişiklikle vakıf yükseköğretim kurumlarında her bir program bakımından; ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarımızın her birinde en az yüzde 15 tam burslu öğrenci okutma zorunluluğu vardır. Dolayısıyla öğrencilerimize her bakımdan -buna engelli öğrencilerimiz de dâhildir efendim- yükseköğretime erişme yolunu açmaya, kolaylaştırmaya çalıştık.

Diğer ayrıntılı bilgileri arkadaşlarımız paylaşacak. Ben değerli vaktinizi de verimli kullanmak açısından sadece bu hususları paylaşmakla yetineyim.

Çok teşekkür ediyorum tekrar efendim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ederiz.

Buyurun.

YÖK EĞİTİM ÖĞRETİM DAİRE BAŞKAN VEKİLİ EYÜP ÖZDEMİR - Öncelikle Değerli Komisyon üyelerine ve diğer danışman arkadaşlara hoş geldiniz diyorum.

Bugün Yükseköğretim Kurulunun öğrencilerimize yönelik her türlü ayrımcılığı önlemek ve fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla yürüttüğü faaliyetleri ve bu konudaki kararlı duruşumuzu sizlerle paylaşmak istiyoruz. Atılan tüm adımların sağlam hukuki zemine dayandığını da vurgulamak isteriz öncelikle. Faaliyetlerimizi en başta Anayasa'mız olmak üzere kanun ve yönetmelikler çerçevesinde şekillendiriyoruz. Her şeyin temelinde Anayasa'mızın 42'nci maddesi yer alıyor. Bu madde hiç kimsenin eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamayacağını güvence altına alır. Devletin, imkânı olmayan başarılı öğrencilere ve özel eğitime ihtiyaç duyanlara destek olması gerektiğini net bir şekilde ifade eder.

Daha sonrasında, bizim yararlandığımız diğer bir kanun 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu. Eşitlik ilkesini ve ayrımcılık yasağını temel alır. Cinsiyet, ırk, dil, din, engellilik gibi temellere dayalı ayrımcılığı kesin bir dille yasaklar ve ihlallerinin önlenmesi için tüm kurumlara sorumluluk yükler.

Bizim bu madde ve kanunlar üzerinden temel dayanağımızın dışında, Yükseköğretimimizin temel taşı olan 2547 sayılı Kanun, imkân ve fırsat eşitliğini sağlayacak önlemlerin alınmasını ana ilkelerinden biri olarak belirtmiştir. Bu ilke Yükseköğretim Kurulunun tüm görevlerinde bir yol göstericidir aynı zamanda. Kanun yükseköğretime girişte fırsat eşitliğinin sağlanmasını YÖK'ün sorumluluğuna vermiştir. Aynı zamanda görev başında dil, ırk, cinsiyet gibi ayrımlar yapmanın disiplin suçu olduğunu belirterek bu ilkenin ciddiyetini ortaya koyar.

Mevzuatın bize verdiği bu açık görevler doğrultusunda Yükseköğretim Kurulu olarak öğrenciler arasında fırsat eşitliğini sağlamak adına gerekli tüm önlemleri almaktayız. Değişen koşulları da göz önünde bulundurarak düzenlemeler yapmaya devam ediyoruz. İşte, değişen koşullara örnek vererek mesela Ukrayna-Rusya savaşındaki mevcut öğrencilerimizin, orada okuyan öğrencilerimizin Türkiye'de özel öğrencilik haklarına sahip olması gibi ya da 6 Şubat depreminde depremzede olan öğrencilerimize, o bölgedeki üniversite öğrencilerimize verilen haklar gibi. Ülkemiz gündemini yakından ilgilendiren konular gerçekleştiği noktada Kurulumuz hızlı bir şekilde aksiyon alıp öğrencilerimizi mağdur etmemek adına gerekli kararları alıp uygulamaya geçiyor. Mevzuatın bize verdiği bu açık görevler doğrultusunda Yükseköğretim Kurulu olarak öğrenciler arasında fırsat eşitliğini sağlamak adına gerekli tüm önlemleri almaktayız.

Fırsat eşitliği alanında en somut ilerleme kaydettiğimiz alanlardan biri de Metin Hocamızın da bahsettiği gibi engelli öğrencilerimiz. Son on beş yılda Yükseköğretimdeki engelli öğrenci sayısı yüzde 3 bini aşan bir artış oranıyla bu

alandaki politikamızın başarısını da göstermiş bulunmakta. Bu ekranda gördüğünüz şu an 2024-2025 verileri. Biz elimizdeki verileri burada oluştururken engelli adaylarımızın engel durumuna göre de kayıtlarımızı tutuyoruz. Burada öğrenim düzeylerine göre kadın-erkek öğrenci sayılarımız da ayrıca ayrılmış durumda. Burada da 2009'dan 2025 yılına kadarki engelli öğrenci sayılarının grafiği oluşmaktadır. Şöyle belirtiyim: Buradaki sayının bu kadar artmış olmasında, sadece bir üniversitemizin o dönemki uygulamada engelli öğrenci sınıflandırmasını tam verimli yapamayıp kayıtlı bir artış durumu var. Verilerin 2015-16'dan sonra yukarı çıkmasının sebebi de ÖSYM'deki verilerin kendi Kurul bünyemize alınmasından kaynaklı, daha sağlıklı verileri elde etmeye başladık ve 2016-17'den itibaren sağlıklı verilerle sayıyı da artırarak ilerlemekteyiz.

Engelli öğrencilere yönelik faaliyetlerimize gelince, engelsiz erişim ve engelsiz eğitim hedefleri doğrultusunda Yüksek Öğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'ni yayınladık 2022 yılında. Bu kapsamda yeni programlar açıyoruz, açtığımız programlar engelli adaylarımızdan ziyade, engelli vatandaşlarımızın durumuna vurgu yapmak amacıyla yükseköğretim kurumlarımızda açtığımız yüksek lisans programları.

Yine, öğrencilerimizden gelen talepler doğrultusunda mevcut mevzuatımızda güncellemelere girebiliyoruz, bunun en basit örneklerinden biri, dikkat eksikliği ve disleksi olan adayların YKS'de yaşadıkları sorundan kaynaklı bu öğrencilerimize daha sonraki uygulamamızda ek süre tanımlanmasına karar verilmiştir.

Bunun dışında, Yüksek Öğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği'miz var. Üniversitelerimizi bu alanda teşvik etmek amacıyla Engelsiz Üniversite ödülleri veriyoruz. Mekânda erişilebilirliğe turuncu, eğitimde erişilebilirliğe yeşil, sosyokültürel faaliyetlerde erişilebilirliğe mavi bayrak vererek uygulamalarımızı ödüllendiriyoruz ve son yıllarda bu uygulamamızdaki üniversite sayıları biz ödülleri ilk vermeye başladığımızda 15 iken şu an yaklaşık 75-76 üniversiteye ulaştı.

Fırsat eşitliğini sınav süreçlerinde de sağlamak amacıyla bir yönetmelik hazırladık 2022 yılında. Bu sayede engelli adaylarımıza okuyucu, işaretleyici, ek süre, büyük puntolu kitapçık, erişilebilir salon gibi imkânlar sunuyoruz; bunu daha önceden ÖSYM yine yürütüyordu zaten engelli adaylar için ama biz 2022 yılından beri bu konuya biraz daha ciddi yaklaşmış durumdayız çünkü belli standartlar getirmek zorundaydık. Kurulumuz da bu konuda öğrencilerimizi mağdur etmemek ve bu mevcut imkânların suistimal edilmemesi için belli standartlar getirdi.

Engelli öğrenciler lehine yapılan diğer uygulamalarımız, her üniversitede engelli öğrenci birimlerinin kurulmasını sağladık. Ayrıca, özel yetenek sınavlarında taban puan indirimi ve bu programlarda belli bir kontenjan ayrılmasına karar verdik. Geçen seneden beri spor alanındaki öğrencilerimizi YKS dışında Özel Yetenek Sınavı'yla (ÖZYES) alıyoruz ve orada hem kadın-erkek öğrenci kontenjanı hem millî sporcu kontenjanı hem de engelli öğrenci kontenjanı diye ayrıca belirttiğimiz bir kontenjan var.

Bunun dışında, engelli öğrencilerimiz için bazı lisansüstü programlarda yabancı dil şartını kaldırdık. Gölge öğreticilik ile destekleyici ön lisans programları ve Türk işaret dili alanında yüksek lisans programları açtık bu alana dikkat çekmek amacıyla.

Fırsat eşitliği konusunda, tabii, Kurulumuz sadece engelli öğrenciler üzerinden kararlar almıyor, bunun dışında da toplumun farklı kesimlerini kapsayacak şekilde de yine YKS'de belli kontenjanlar üzerine çalışmalar yaptık. İlk kez 2023 yılında 34 yaş üstü kadınlar için kontenjan ayrılmasına karar verildi ve bu konuda da 2023'ten beri vatandaşlarımızın bu kontenjanlara çok ciddi bir talebi olduğunu da gördük. Ben bizzat kendi dairemizde bile 2-3 çalışan arkadaşımızın 34 yaş kontenjanından yararlanmasına vesile oldum hatta.

Ayrıca, şiddet mağduru ve tanık koruma programındaki öğrencilerimize üniversite değişikliği gibi haklar tanıyoruz yani özel öğrencilik hakkı tanıyoruz mahkeme kararıyla bize yapılan başvurularda. Özel öğrencilik hem kişinin eğitim hayatı boyunca yaşadığı sağlık sorunlarıyla alakalı verdiğimiz bir hak oluyor ama aynı zamanda mahkeme kararıyla taciz, darp, saldırı gibi durumlarda da vatandaşlarımıza bu anlamda özel öğrencilik hakkını tanıyoruz.

Diğer bir değindiğimiz konu da şehit ve gazi yakınlarına verdiğimiz ayrıca bir kontenjan var. Vakıf üniversitelerinde burslu kontenjanlar ayırdık bu vatandaşlarımız için. Ayrıca, lisansüstü programlarımızda da üniversitelere yine şehit, gazi kontenjanının ayrıca belirtilmesi için bir karar aldık ve bunu üniversitelerimizle paylaştık. 6 Şubat depreminden etkilenen adaylarımız için hem devlet hem vakıf üniversitelerinde ek kontenjanlar oluşturduk. Bu uygulamamız o süreçten beridir hâlâ devam ediyor. Aynı zamanda, buradaki öğrenciler için, dediğim gibi, başlangıçta 10 şehirle başladığımız, daha sonrasında bölgedeki üniversitenin talepleri doğrultusunda azaltarak şu an -yanlış hatırlamıyorsam 6 üniversitedeydi- 6 üniversitede öğrencilerin yine özel öğrencilik hakları devam etmektedir.

Bunun dışında, yüksek öğretime girişte en büyük engellerden biri olan ve lise türleri arasında eşitsizlik yaratan katsayı uygulamasını tamamen kaldırarak tüm lise mezunlarımızı eşit bir başlangıç noktasına getirdik. Bu da öğrencilerin üniversite okuma taleplerinin bize yansımından kaynaklı gerçekleştirdiğimiz bir karar oldu. Benzer şekilde, 2022 yılından itibaren TYT ve AYT'deki baraj puanı uygulamasını kaldırdık. Bu sayede daha fazla adayın puanı hesaplanarak tercih yapabilmesinin ve yüksek öğretime erişebilmesinin önünü açmış olduk.

Yaptığımız bu çalışmalar her öğrencimizin potansiyelini gerçekleştirebildiği, adil, eşitlikçi ve erişilebilir bir yükseköğretim sistemi inşa etme hedefimizin bir parçası oldu.

Dinlediğiniz için teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Söz almak isteyen milletvekillerimizden Mahmut Tanal, buyurun.

MAHMET TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Öncelikle, emeğiniz için teşekkür ederim.

Çalışmayı istediğimizde bize Anayasa'nın 42'nci maddesinin fotokopisini, 2547 sayılı Yasa'nın fotokopisini ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 5'inci maddesinin fotokopilerini vermişsiniz. İçerik anlamında sadece mevzuat hatırlatılmasını böyle bir sunum için yetersiz gördüm. Bunun daha ayrıntılı, kapsamlı olması gerekirdi. Yani ayrımcılık dersiniz zaten Türk Ceza Kanunu'nda zaten suç. Aslında hâlen de bu mevzuat taramasına bakınca -2 değerli hukukçu meslektaşım burada- Anayasa'nın 10'uncu maddesinden dahi bahsedilmemiş, madem ki bahsedeceksek. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14'üncü maddesindeki kayırmacılık yasağından hiç bahsedilmemiş. Madem tarama yapacağız, tam yapalım.

Gelelim konunun özetine. Yani burada ayrımcılık derken sadece ve sadece engelli vatandaşlarımız değil... Engellilerle ilgili zaten mevzuat da var. Türkiye'nin kendi edimlerini yerine getirmesi gerekirken üniversiteden tutun, belediyeceilikten tutun bugüne kadar kamu kurumları edimlerini yerine getirmediği için engellilerle ilgili mekânda erişim açısından sürekli ertelenmekte bu kanun çünkü yaptırımlar vesaire uygulanmaması açısından engelleniyor. Ve buraya baktığımız zaman örtülü biçimde hiçbir ayrımcılık yok mu? Bu ayrımcılığın hepsi mutlaka açık bir şekilde mi olmalı? Üniversitelerdeki örtülü şekilde karşımıza çıkan ayrımcılıkları görüyoruz. Barınma imkânlarından burslara, staj olanaklarından disiplin uygulamalarına varıncaya kadar çok alanda eşitlik ilkesini zaman zaman zedeleyen uygulamaları basında görüyoruz, kararlarda görüyoruz, mahkeme kararlarında görüyoruz. Bazı öğrenciler sosyoekonomik nedenlerle eğitim hakkından tam olarak da yararlanamamakta, bazıları ise kimliği ve düşüncesi nedeniyle ayrımcılığa uğramakta. Şimdi, kontenjandan bahsediyoruz. Ya Allah rızası için, bu sene sırf yabancı kontenjanını çok fazla ayırdınız diye bizim vatandaşlarımız normal yerlerdeki üniversitelere kayıt yapamadılar. Şimdi, biz eşitlik arıyoruz, Türkiye'deki vatandaş... Adam ne yapıyor biliyor musunuz? Ben kimseyi zan altında bırakmam, bırakmak da istemem. Şimdi, Türkiye'de vatandaş şöyle bir şeyi alışkanlık hâline getirmiş: Ekonomik durumu yerinde ise gidiyor doğumla birlikte vatandaşlık veren ülkelerde doğum yaptırıyor, çifte vatandaş oluyor, gelip üniversite sınavına girince Değerli Başkanım, o kişinin çocuğuyla sizin çocuğunuz, benim çocuğum ve değerli hocalarımızın, arkadaşlarımızın çocukları farklı bir statüde oluyor? Ne deniliyor? Efendim, yabancı uyruklu kontenjanından sizin çocuğunuz tıbbi en yüksek puanla giriyorsa o en dip puandan giriyor.

İki, yüksek lisans da en dip puandan giriyor. Yani bugün, beyin cerrahıyla ilgili, uzmanlıkla ilgili en yüksek puanla girilirken yabancı, işte, çifte vatandaşlar en alt puanla giriyor. Şimdi, bunun neresi eşitlik Allah rızası için? Yani burada, âdeta, vatandaşın gidip yurt dışında çocuğuyla ilgili eğitimi özendirme anlamında yurt dışında doğuma, çifte vatandaş yaptırmaya özendiriliyor. Yani lütfen, sizden istirham ediyorum, benim burada bu kadar zeki olan öğrencilerimizle, çocuklarımızla, evlatlarımızla bunlara uygulamalarınızla ikinci evlat muamelesi yaptırtmayın. Biz eşitlik istiyoruz arkadaş, eşitlik. Benim oğlum Cerrahpaşa mezunu, aynı puanla giremiyor arkadaş uzmanlığa, neden? Tıbbi aynı puanla giremiyor, neden? Bu eşitliği istiyoruz, ayrımcılığın dik âlâsı var. Evet, Anayasa 42 "hiç kimse" diyor ama esas 10'uncu madde ayrımcılık yapmamak... Burada devlete yükümlülük düşüyor. Sizin yükümlülüğünüz 10'uncu maddede, o yükümlülüğünüzü de hatırlatmak gerekiyor ve Anayasa'nın yani 42'nci maddede... İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 26'ncı maddesi var.

Aynı mevzuata dersek, devletin görevi yalnızca ayrımcılık yapmamak değil aynı zamanda ayrımcılığa uğrayacak önlemleri de almak lazım. Hangi önlemleri aldınız? Önlemlerinizi öğrenmek istiyoruz. Sizden istirham ediyorum, bize mevzuatı okumayın, biz mevzuatı biliyoruz. Önlemlerinizi tek tek bize sıralamanızı istirham ediyorum yani "Şunlar, biz şu şu önlemleri aldık." Bu nedenle, Yükseköğretim Kurulunun yürüttüğü ayrımcılığın önlenmesi faaliyetleri aslında büyük önem taşıyor ama evet, Ombudsmanlığın kurulması vesaire apayrı olaylar var. Bu, tabii ki kampüsün içerisinde tutun, dersliklerden tutun, yurtlardan tutun, fakülte koridorlarından tutun, bunların hepsinin listelenmesi lazım.

Ben size bir anımı anlatayım: Bu sene katıldım, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nda. Bu, gençlerin bayramı değil mi? Üniversite öğrencilerinin hepsi genç değil mi? Bu, gençlerin bayramı. Tabii, ben kendimi genç hissediyorum, benim de bayramım, sizin de bayramınız hocam. Anadolu Üniversitesinde Rektörlük binasına Türk Bayrağı ile Atatürk posterini takılmadığı için çocuklar dediler ki: "Ağabey, takılmamış." İyi, gelin, oraya yürüyüş yapalım dedim. Eskişehir'e gittim, yürüyüş yaptık. Rektörlük binasına bizzat Atatürk posterini ile Türk Bayrağı'nı biz astık. Astıktan sonra ne yaptılar biliyor musunuz? O öğrencilere disiplin cezası verdiler Değerli Başkanım, olacak şey mi bu? O öğrencilere teşekkür

edilmesi lazım. Yani en azından Rektörlüğün şunu demesi lazım: "Ya, arkadaş, bizim bir eksikliğimiz vardı, bize hatırlattığınız için biz teşekkür ederiz." Biz üniversitelerimizden bunu bekliyoruz.

Şimdi, sosyal medyada, Ankara'nın göbeğindeyiz, başkentteyiz. Üniversite diyor ki: "Biz rektörlükle görüşmek istiyoruz, rektörlük bize görüşme izni vermiyor." Ya, Değerli Hocam, insan tanımadığı şeyin düşmanıdır, bilmediği şeyin düşmanıdır, bilmediği şeyden nefret eder. Siz ne kadar tanırırsanız ne kadar diyalogunuz olursa o kadar daha rahat, iç içe olursunuz, daha rahat sorunları çözeriz. Sizden istirahat ediyoruz, rektörlerimiz, dekanlarımız öğrencilerimizle bir araya gelsinler, öğrencilere randevu versinler. Öğrencinin tek amacı ne? Yani deli dolu olabilir, kanı hareketli olabilir yani gençliğin verdiği bir şey. Hepiniz bu şeyi yaşamadınız mı, bu dönemi geçirmediniz mi? Geçirdik, geçiriyoruz. Yani bu diyalogları kurmalarını istirahat ediyorum ben. Burada tüm üniversitelerde eşitlik komisyonlarının kurulmasını istirahat ediyorum sizden. Yani tüm üniversitelerde, hani komisyonlar kuruluyor, şeyler, kulüpler kuruluyor, en azından her üniversitede bir o dönem Kamu Denetçiliği Kurumu başdenetmen vardı, çok iyi bir başdenetçiydi, her üniversitede Kamu Denetçiliği Kurumu kuruldu. Sizden de istirahat ediyorum, madem öyleyse her üniversitede eşitlik komisyonlarının kurulmasının teşvik edilmesi ve bu konuda öğrencilere başvuru mekanizmalarının güçlendirilmesi, her yıl komisyona açık bir şekilde eşitlik izleme komisyonu yayınlarının yayımlanmasını öneriyorum sizlere. Yani en azından eşitlik komisyonu kurulur üniversitelerde, teşvik edilir, mekanizmalar güçlendirilir ve her yerde bu rapor sunulur. Gerçekten, üniversitede ne oldu ne olmadı; sizler için de faydalı olur, ülkemiz için de faydalı olur, bizler için de faydalı olur. Yükseköğretimde sadece fırsat eşitliği değil üniversite kapısının herkese açık olması da değildir. Asıl mesele, o kapıdan içeri giren öğrencinin eşit koşullarda eğitim alabilmesidir. Bu çerçevede, burs, yurt politikalarının objektif kriterlere bağlanması, engelli öğrenciler için erişilebilirliğin zorunlu hâle getirilmesi, kadın öğrencilerin güvenli kampüs hakkının korunması, üniversite yönetiminde cinsiyet eşitliği nedeniyle bu ayrımcılıkların da yapılmaması gerekir.

"Güvenlik" diyorsunuz, Şanlıurfa'da, üniversite kampüsünün içerisinde öğrenciye -başıboş köpekten kaçarken- çocuğa araba çarptı, çocuk rahmetli oldu. Daha geçen gün, ben paylaştım, Adana Çukurova Üniversitesi... Ya, Başkanım, bir yurttan yılan olur mu ağabey ya! Yılan ya, çocuklar öldürmüş, yılanı paylaştım ya hocam! Yani diğer temizlik, hijyen vesaire koşulları geçin. Yani bunların hepsi ayrımcılığın içerisinde olan şeyler. Yani burada biz, fırsat eşitliğini sağlamadan gerçek eşitlikten söz edemeyiz.

Bir ülkenin üniversiteleri o ülkenin vicdanıdır. Üniversite özgür değilse toplum da özgür değildir. Bırakın öğrenciler konuşsun, öğrenci konuşmıyor. Yani hakaret ederse zaten suç değerli hocam. Ya, bırakın, üniversite yönetimini eleştirsin ya! Siz hiç eleştirmediniz mi? Ben çok eleştirdim vallahi! Çok eleştirdim, hatta bazen, İstanbul Üniversitesinde, Hukuk Fakültesinde okurken, tamam, giderdik, o dönem deniz doldurulmamıştı, Yenikapı, tekneleri kiralardık, denize çıkardık, sloganlar atardık, öyle gelirdik, rahatlardık. Ama siz de bırakın, çocukların artık böyle tekne binecek yeri yok, ormanlık alan da yok. Üniversite içerisine bağırırsın çağırırsın ya, ne olacak? Şimdi, ben gittim işte, Orta Doğu'ya, Allah rızası için TOMA... ODTÜ'de TOMA'nın ne işi var? Slogan oradan çıktı, 12 tane TOMA üniversite içinde ne arar hocam, Allah rızası için ya! Yani TOMA'nın yeri üniversite mi? Yani sizden istirahat ediyorum, o öğrenci; kâğıt kalem dışında bir şeyi yok. Yani oradaki rektörlerimiz, dekanlarımız, yetkililerimiz gidip dese ki "Ya öğrenciler, ne istiyorsunuz?" Onlarla -bir bağdaş kursa- bir çay, kahve içse, bir empati yapsa ne olur? Buna biz tabii "empati" deriz, "tolerans" deriz, "hoşgörü" deriz; inanın bizim bununla açamayacak hiçbir kapımız yok, hepsini ortadan kaldırırız. Bu sorunlar siyasi bir sorun değil, bu, siyasetin üstü olan bir sorun; insani sorun, demokrasi sorunu, özgürlükler sorunu, hukuk devleti sorunu. Yani bu rahat, özgür ortamın önce oradan gelmesini istiyoruz.

Ayrımcılığın gölgesinde eğitim olmaz. Eğitim varsa ayrımcılık biter, bitmesi lazım ama görüyoruz ve bu konuda yani bu sadece bizim komisyon, alt komisyonumuzun sadece bir idari meselesi değil, aslında ülkemizin geleceği meselesi, onun için de önemli bir görev komisyonu ifa ediyor. Çünkü yükseköğretimde eşitlik yalnızca öğrenciler için değil, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik geleceğinin teminatı için üniversitelerde bu gerekiyor ve bu şarttır.

Emeği geçenlere teşekkür ediyorum ve bu dediğimiz konularla ilgili önerilerinizi de bekliyoruz doğrusu. Önerilerinizi sunumunuzda göremedik, kusura bakmayın.

Teşekkür ederim.

Uzattıysam özür diliyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Hocam, siz notlarınızı alın, vekillerimizin konuşmaları bittikten sonra cevaplayabileceklerinizi burada...

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Şimdi de hemen sayın vekilimizin, sıcağı sıcağına...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Hemen olmayan şeyleri de yazılı olarak milletvekillerimize iletirsiniz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani bizim buradaki... Özür dilerim Değerli Başkanım. Değerli hocalarım, yani bizim buradaki amacımız, burada birbirimizi test vesaire, soru cevap vesaire anlamında değil; burada tek bir amacımız var, gerçekten faydalı bir çalışma ortaya çıkarmak; amaç bu.

Teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Kamuran Bey, buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli bürokratlar, sevgili milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Açıkçası, söz konusu üniversite öğrencileri ve ayrımcılık olunca bu ülkede ne yazık ki birçok başlıkla karşılaşabileceğimiz hepimizin malumu. Gün geçmiyor ki üniversite yurtlarında, üniversite öğrencilerinde intiharlar, yetersiz barınma imkânları gibi, yetersiz burslar gibi sorunlarla karşılaşmıyoruz. Ben birkaç hususa, özellikle üniversiteyi bırakan gençlere yönelik birkaç istatistik vermek istiyorum çünkü bu konuda herhangi bir bilgilendirme yapılmadı. 1 Ocak 2015 tarihinden bu yana üniversitelerden kaydını sildiren öğrenci sayısı 1,4 milyonu geçmiş; bu sayı ülkedeki 66 ilin nüfusundan daha fazla. Ülkede yaşanan ekonomik kriz, mezunların iş bulamaması ve çeşitli gerekçelerle her yıl yüz binlerce öğrenci üniversitelerden kaydını sildiriyor. Yükseköğretim Kurulu, son 10 yıl 9 ayda üniversiteyi bırakan öğrencilere ilişkin açıklama yaptı. Açıklamaya göre, 1 Ocak 2015 tarihinden bu yana -dediğim gibi- 1 milyon 400 bin 949 öğrenci kaydını sildirmiş. Yine, açıklamasında şöyle diyor -ki bizim burada görmediğimiz- "Lise, ön lisans, lisans ve yüksek lisans dâhil olmak üzere kendi isteğiyle kaydı olduğu yükseköğretim programdan kaydını sildiren öğrenci sayısı 2 milyon 806 bin 779." Bu 10 yıllık veri. Yine, başarısızlık, ders kaydının yenilenmemesi, eksik belge gibi nedenlerle üniversite kaydı silinen toplam öğrenci sayısı 4 milyon 398 bin 166'yımış. Bu veriler elimizde, önümüzde duruyor; en azından, sizin Başkanlığını yaptığınız kurumun verileri. Yine 2023-2024 yılları için eğer alacaksak bu husus daha fazla.

İntihar eden öğrenci mevzusuna gelecek olursak yine geleceksizlikle baş başa bırakılan üniversiteli öğrenciler kendilerine yaşatılan çok yönlü şiddetten ve dolayısıyla yaşamlarından vazgeçmektedir. Pamukkale Üniversitesinde 2023-2024 için söylüyorum, Mart ayında 1 öğrenci intihara teşebbüs etmiş, Afyon'da ise bir başka öğrenci 9 Ekimde yaşamına son vermiştir. Eskişehir'de 2 öğrencinin ekim ayının başında beş gün arayla intiharından sonra Çanakkale'de ne yazık ki 1 öğrenci kaldığı yurttan yaşamına son vermiştir. Bunlar, tereddütsüz, üzücü ve hepimizin karşılaşmak istemediği durumlardır.

Şimdi, barınma sorunu; evet, buna ilişkin herhangi bir şey söylenmedi. Barınmayla ilgili 2023-2024'te 843 yurt sayısı varken artmış ve 868 olmuş. Yeterli mi peki öğrenci sayısına? Kaç öğrenci mesela şu anda barınmıyor? Örnek vereyim: Hacettepe Üniversitesinde okuyan bir öğrenci Çubuk ilçesindeki bir yurda yerleştirilebiliyor ve bizim o öğrenciye verdiğimiz burs miktarı 3 bin lira, günlük 100 lira. Ulaşımına mı versin, yemeğe mi versin, farklı bir şeye mi versin ya da kişisel bir kitap mı alsın? Bunlar değerlendiriliyor mu ya da kıyaslanıyor mu mesela? Buna ilişkin hiçbir veri ne yazık ki sunmadınız. Dolayısıyla, Sayın Vekilim de ifade etti, üniversitelerde barınma sorunu almış başını gidiyor. Bu ülke geleceksizlikle neredeyse bir imtihan hâlinde ve en başat sorun barınma sorunu. Ailelerin yıllarca biriktirdiği, emek verdiği öğrenciler barınma sorunu nedeniyle ne yazık ki üniversiteyi bırakıyor. Bu da üzerinde durulması, çalışılması gereken bir konu.

Yine, yemekhane ve burs imkânları; artan yemekhane zamlarıyla öğrenciler öğün atlayarak ne yazık ki beslenebiliyor. Çoğu devlet üniversitesi yüzde 100'e varan yemek zamlarıyla gündeme geldi mesela. Örneğin Hacettepe Üniversitesi yüzde 76 zam yaptı, yüzde 76. Ama TÜİK rakamlarına baktığımızda ülkedeki ekonomik krizin aslında o kadar olmaması gerekir TÜİK'e göre. Eğer TÜİK gerçeği söylüyorsa niye yüzde 76 zam yapıldı ya da yüzde 76 zam veriliyorsa niye TÜİK verileri yüzde 76 bir enflasyon olmadığını söylüyor? Sormamız, sorgulamamız gerekir.

Sağlıklı ve ücretsiz yemek hakkından muzdarip olan öğrencilerin durumu aynı zamanda bir halk sağlığı sorunudur. Bizim birkaç çözüm önerimiz var bu konuda. Mesela öğrenciler için eğitim-öğretim, sağlık, ulaşım hizmetleri parasız olmalı; bütçe planlaması buna göre yapılmalı. Üniversite öğrencilerinin krizin ekonomik şiddetinden ivedilikle korunması gerekir. Bu krizden öğrencilerin öncelikle korunması gerekmektedir. Her öğrenciye yetecek kadar yurt açılmalıdır ve yurtlar da ücretsiz olmalıdır. Burs miktarına kira bedelleri de eklenmelidir eğer biz onu yurda almayacaksak, ücretsiz vermeyeceksek. Öğrencilere verilen burslar artırılmalı ve karşılıksız olmalı. Öğrencilerin Kredi ve Yurtlar Kurumundan kredi borçlarının tamamının silinmesi gerekmektedir. Bu konuda bir çalışmanız var mı? Mesela bunların yapılması gerekir.

Öğrencilerin ders kitapları ücretsiz olmalıdır. Verdiğimiz 3 bin liralık burs 1 kitaba yetiyor mu? Bugün, 1 kitabın maliyetinin ne kadar olduğuna ilişkin herhangi bir veri var mı elinizde mesela? Türkiye'de ekonomik krizden kaynaklı son yıllarda en fazla artan kalemlerin başında kitaplar geliyor, kâğıt geliyor.

Yine, öğrencilere ihtiyaç duydukları hâllerde destek olabilecek yeterli miktarda psikososyal uzmanlar istihdam edilmeli; bu da ne yazık ki yok.

Yine, mevzuatta 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda olsun veya disiplin yönetmeliğinde olsun doğrudan ayrımcılıkla ilgili, ayrımcılık yasağına ilişkin bir hüküm bulunmuyor aslında. Bununla ilgili bir çalışmanız var mı?

Yine, YÖK ve üniversitelerde disiplin yönetmeliklerinde ayrımcı uygulamaların yaptırımları net olarak tanımlanmamış; yok, net olarak tanımlanmamış, bir çerçeve çizilmemiş. Burada da birkaç öneri sunmak istiyoruz: YÖK bünyesinde eşitlik ve çeşitlilik izleme kurulları kurulmalı. Aslında her üniversitede eşitlik komisyonu kurulmalı. Dezavantajlı öğrencilere yönelik burs sistemleri güçlendirilmeli. Biz dezavantajlı bir öğrenci ile normal bir öğrenciyi bir

tutamayız ya da varlıklı bir öğrenci ile aileden yoksul bir öğrenciyi bir tutamayız. Gerçi tamamının iyileştirilmiş koşullarda okumasını, eğitim öğretimini almasını savunuyoruz ama en azından dezavantajlı öğrencilere yönelik burs imkânları, burs sistemleri, burs ihtimalleri çeşitlendirilmeli ve artırılmalıdır.

Evet, ifade ettik, her ilde üniversite açılmış, yirmi yılda artış olmuş -ki biz buna dezavantaj diyoruz- yükseköğretimde 30 kat artmış. Peki, bizim buna ilişkin imkânlarımız o yönde artmış mı? 30 kat artmış mı? Mesela dezavantajlı bireylere, öğrencilere yönelik imkânlarımız 30 kat artmış mı? Hayır. Üniversitelerin sayılarının artırılması ve her ilde olması tabii ki önemli ve iyi bir şey ama eğitimin kalitesini de düşürüyoruz. Türkiye'nin eğitim ve öğretimdeki endeksine baktığımızda, sonucuna baktığımızda, buradan da kaynaklı kalitenin düştüğünü göz önünde bulundurmamız gerekir; bizim eğitimi artırmamız gerekir.

Yine, Ukrayna savaşında gelen öğrenciler meselesi, suistimale açık bir alan ve yapıldı; hepimiz basından ve yargı kararlarından bunu gördük. Türkiye Cumhuriyeti'ndeki yükseköğretimin belirlediği kriterleri taşımayan öğrencilerin tamamı Türkiye'nin en seçkin üniversitelerine öğrenci olarak kaydedilip eğitim öğretimdeki fırsat eşitliği neredeyse dolandı. Örnek veriyorum: Bir öğrencimiz 300-400 puan almış, Hacettepe Tıbbiye'ye yerleşecekken bir alt kademedeki Ankara Üniversitesine yerleşmiş -örnek veriyorum bunları tabii ki ben şeyleri bilmiyorum ama- hiç sınava girmeyen bir öğrencimiz de Ukrayna'ya gitmiş, tıp okuyor, getiriyoruz onu İstanbul Üniversitesi ya da Hacettepe Üniversitesine öğrenci olarak kaydediyoruz. Peki, kaliteden bahsedebilir miyiz? "Yok." diyorsunuz ama bu tür şeyler basına ve yargıya çok yansdı.

YÖK EĞİTİM ÖĞRETİM DAİRE BAŞKAN VEKİLİ EYÜP ÖZDEMİR - Bunların bir çoğu özel öğrenci yani diplomalarını Hacettepe Üniversitesi diploması olarak almayacaklar.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Sonuçta Hacettepe Üniversitesinde eğitim alacak ve az önce de ifade ettiğim gibi Ankara Üniversitesinde, Hacettepede okuması gereken ya da çok daha başarılı bir öğrenci daha düşük bir üniversitede eğitim göreceksen bu öğrenci, özel statülü öğrenci gelip Hacettepede daha iyi bir eğitim alacaktır. Sizce bu eşitsizlik değil mi?

YÖK EĞİTİM ÖĞRETİM DAİRE BAŞKAN VEKİLİ EYÜP ÖZDEMİR - Zaten biz...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Bu eşitsizlik olarak değil mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Sonra cevap verirsiniz çünkü açık olmadığı için kayda girmiyor.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - YÖK bu tür raporları, özellikle ayrımcılıkla mücadele raporlarını izleyip kamuoyuna eşitlik endeksi raporu sunmalıdır.

Şimdi, burslar 3 bin lira sanırım 2025 yılında en azından yükseköğretim için -veriler sizin- lisans öğrencisi, ön lisans; yüksek lisans 6 bin, doktora 9 bin değil mi? Tek kişi için yoksulluk sınırı 42.526 lira, tek kişi için. Kaçta kaç? Neredeyse on beşte 1'i. Dolayısıyla bu öğrencilerin eğitim öğretimi için elimizi taşın altına koymak lazım. Bu işin muhabatı elbette ki YÖK'tür. Açıkçası, biz parti olarak, YÖK'e ilişkin Anayasa'daki ilgili hükümlerin ve 2547 sayılı Yasa'nın ve bağlı mevzuatların tümünden kaldırılması gerektiği kanaatindeyiz çünkü 1982 darbe anayasasıyla gelmiş ve antidemokratik bir kurul. Bu ülkede her gelen iktidar "YÖK'ü kaldıracağım." diye gelirken aslında YÖK'ün nimetlerinden faydalıyor, istisnasız tüm iktidarlara bunu yaptı. Biz bunun tümünden kaldırılması gerektiğini savunuyoruz. İnsan, toplum, doğa yararına faaliyet gösterecek üniversite bileşenlerinin karar verici olduğu, öğrencilerin, öğretim görevlilerinin ve diğer bileşenlerin karar verici olacağı, bilimsel özgürlüklere ve demokratik yönetime dayalı kurucu bir çerçevede yeni bir üniversite modeli oluşturulması gerektiğini savunuyoruz çünkü biz, öğrencilerle ilgili bir karar alıyoruz ama öğrencilerin bu karar alma mekanizmasında hiçbir görüşü alınmıyor. Vekilim ifade etti; en ufak bir eleştiride disiplin, uzaklaştırma ve okuldan kaydının silinmesi; bunun olmaması gerekir. Demokrasisi ilerlemiş, ifade özgürlüğünü benimsemiş ülkeler her ifadeyi dinler ve bunu nasıl daha çok geliştirir diye savunma yapar, geliştirme konusunda bir arayış içerisinde olur.

Bakın, bizim burada, üniversitede başarısız veya disiplin cezalarıyla attığımız öğrenciler dünya çapında öğrenciler oluyor, akademisyenler oluyor. Dolayısıyla biz burada değerlendirmiyoruz ama Avrupa ya da diğer ülkeler bunu değerlendiriyor. Yani hiç mi burada eksikliğimiz yok? Buna ilişkin hiçbir çalışma... Evet, katı olarak uygularsak öğrenci derse katılmadı ya da dersi dinlemedi ya da üniversite kampüsü içerisindeki -Boğaziçi Üniversitesinden bahsediyorum, örnek veriyorum- antidemokratik uygulamalar, hani öyle değerlendiriliyor, "antidemokratik" diyor, bunu protesto etti diye kaydını siliyoruz ya da farklı farklı şerhler koyuyoruz ve bir daha hiçbir şey yapamıyoruz. Bu ülkeye bence, bizce yapabileceğimiz en büyük iyilik, akademik özgürlüğün ve öğrencilerin özgürlüğünün sağlanmasıdır; özerk yapısına hiçbir şekilde müdahale etmememiz gerekir. Dediğimiz gibi, kendi çalışanlarının, öğretim görevlilerinin, öğrencilerin ve diğer çalışanların tamamının bu kurulda söz sahibi olması gerekir. Bu ülkenin geleceği bilimle, akılla olur.

Hepinizi tekrardan selamlayarak teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bu konuyla bağlantılı iki dakika verebilir misiniz Başkan, çok özür dilerim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Mahmut Bey, arkadaşlar bitirsin.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Tamam yani maksat konu dağılmadan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Buyurun.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar, kıymetli hazırun; hepinizi ben de saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Komisyonumuz ayrımcılığın önlenmesiyle ilgili ve hayatın her alanında bununla mücadele etmek; hem bizim sorumluluğumuzdur hem de anayasal bir haktır zaten. Üniversitedeki öğrencilerimizle ilgili de ayrımcılığın önlenmesiyle ilgili sunum, evet, hakikaten çok kısaydı ve çok daha detaylı olabilirdi, bizi çok daha aydınlatıcı ya da sizin yapmış olduğunuz faaliyetlerin neler olduğunu anlatan daha güzel bir sunum olabilirdi ama geçmişten bugüne baktığımızda, üniversitelerdeki en büyük ayrımcılık olarak kabul edeceğimiz, bir imam-hatip mezunu olarak, katsayı uygulamasının bugün olmaması büyük bir ayrımcılığın ortadan kaldırılmasıdır. Bundan dolayı da bu konuda emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Yine, üniversitelerdeki en büyük ayrımcılık konusu olan başörtüsü yasağı ve onun gibi giyim kuşamla ilgili olan ayrımcılıkların ortadan kalkması çok büyük bir gelişmedir. Bunlarla ilgili yapılan bütün düzenlemelerde emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz, iktidar muhalefet kim varsa. Bunların yanında, işte, üniversitelerde kayıt yapılırken alınan harçların kaldırılması yine ayrımcılıkla mücadelede büyük bir mesafedir, büyük bir yol alımıdır.

Ama bunların yanında, işte, milletvekili arkadaşlarımızın bahsettiği alanlarla ilgili de bilgiler doğruysa bunlarla ilgili önlemlerin alınması, bir yanlış bilgi varsa da bunun sizin tarafınızdan tekrar doğrusunun söylenilmesi gerekmektedir. Ben de bunları söylemek istedim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Naci Bey, var mı?

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Yok Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli Hocalarım, YÖK bizim için çok kıymetli bir kurum, çok değerli bir kurum ama biz önce Allah'a inanırız, yeryüzünde devletin tarafsızlığına, adaletine inanırız, inanmak isteriz ama öyle bir örnek vereceğim ki Çoban Mustafa'nın oğlu Mahmut gelse siz bu uygulamayı yapmazsınız veya değerli üstadımızın çocuğu da gelse yapmazsınız veyahut da Emine annenin çocuğu da gelse yapmazsınız. Ne hikmetse, bu ülkede soyadlara göre işlem, muamele yapılıyor ve bu sizin elinizle yapılıyor, YÖK eliyle yapılıyor. Nasıl? Örnek: "Eşitsizlik" mi dediniz? Eşitsizliğin dik âlâsı. Ayrımcılıkla mücadele mi? Hiç ilgisi yok. Biyoloji fakültesinde okuyan bir öğrenciye siz nasıl tıp fakültesine geçiş izni verirsiniz; Hulusi Akar'ın kızı? Bu sizin imzalarınızla geçmedi mi, YÖK'ten geçmedi mi? Öğrenci biyoloji okuyacak, oradan tıp fakültesine geçiş yapacaksınız, öğrencinin birisi ihbar edecek, "zaman aşımı" diyeceksiniz. Geleceksiniz, otuz iki yıl sonra, otuz bir yıl sonra... Siz Ekrem İmamoğlu'na denkliğini verdiniz, oraya gönderdiniz, benim babam mı verdi? YÖK uygun görmeseydi, iktisat fakültesine, İstanbul'a kayıt yapar mıydı? Siz neden verdiğiniz kararların arkasında duramadınız? Sizin durmanız gerekmez miydi? Kamuoyuna açıklamanız gerekmez miydi? Belki sizin diplomalarınız da sahtedir o zaman öyle yaparsak. Sizinkini de açmak lazım. Yani düşünün, Sorbonne'da doktora yapmış Galatasaray Üniversitesinin Dekanının diploması iptal edildi arkadaşlar. Sizden istirham ediyorum, hukuk güvenliğine biz inanmak isteriz. Hukuk güvenliği bir ülkede yoksa hiç kimse yatırım da yapmaz. Yani burada, idarede, yönetimde istikrar önemli, hukukta hukuki güvenlik ilkesi önemli. Kendi meşruiyetini iptal ettiniz, kaldırdınız. Siz Hulusi Akar'ın kızının biyolojiden tıp fakültesi geçişine hangi gerekçeyle izin verdiniz?

Teşekkür ediyorum.

Yani bir de Ekrem Bey'in otuz bir yıllık diploması; bunun YÖK arkasında duramaz mı?

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yanlış varsa deyin, o dönem deseydiniz "iptal" diye kardeşim. Siz onu da yapmıyorsunuz, bunu da yapmıyorsunuz yani hiçbir yere karışmıyorsunuz, dokunmuyorsunuz, sizin bu konumda oturmamanız gerekir.

Teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

Ayrıca, Alt Komisyon üyesi olarak önce birkaç şeyi ben de söyleyeyim. Tabii, Mahmut Tanal Bey'in en son söylediği konular tabii ki mahkemelerin konusu olmuş.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Şu anda yargı konusu.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ama YÖK'ün bir tavrı o, YÖK buna izin vermiş. Özür dilerim Hocam, Başkanım. Yani biyolojide okuyan bir öğrenciye tıba geçiş onayını veren YÖK.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ayrımcılığı YÖK'ün başı, kendisi yapıyor ya!

BAŞKAN HARUN MERTOĞLU - Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani mahkemeye niye düşün? Niye buna izin verdi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - İmamoğlu'yla alakalı söyledikleriniz...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Evet, ona da yine orası izin verdi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - İdari bir işlemdir, hem cezai hem idari olarak mahkeme devam ediyor. O mahkemelerin konusu ama...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Mahkemelerin konusu değil, ta üniversitenin konusu. Ayrımcılıkla mücadele ediyoruz Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Zaten YÖK davalıdır muhtemelen yani YÖK'e dava açılmış.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Üstadım, bırakın da konuşsunlar -özür dilerim- onların da önünü kesmeyelim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Hayır, ben, şimdi, kendim de bir Komisyon üyesi olarak ben de birkaç şey söylemek istiyorum, elbette cevap vereceklerdir isterlerse.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Tabii, tabii, anayasal hakkınız tabii ki yani.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Şimdi, Hocam, ben de yetersiz buldum açıkçası sunumu, biraz daha ayrıntılı -sadece engellilik temelinde değil de onun dışında varsa servet temelinde, etnik kökenine dayalı, bizim 6701 sayılı Kanun'da sayılı temeller var, işte, siz ayrıca sunumda söylediniz- olabilir ama genel olarak dünden bugüne üniversitelerde nereye gelmiş... İşte, her ilde bir üniversite var, ben de İstanbul Hukuk Fakültesi mezunuyum.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Tek mi, çift mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tek.

İmam-hatip lisesi mezunuyum yani tam da yeri gelmişken ben de kendi hatıramı söyleyeyim o zaman. 1'inci sınıfta hukuk fakültesinde, bilirsiniz, bir tane vakıf vardı, burs veriyordu üniversite öğrencilerine.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Valla ben işportacılık yaparak okudum, burs da almadım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Ha, burs talep ettik, bize burs verilmedi. 2'nci sene tekrar müracaat ettim. Dediler ki: "Sen ilim yayma yurdunda kaldığını söyleme, imam-hatip lisesi mezunu olduğunu hiç söyleme. Bunları söylemezsen alırsın." Ne diyeyim dedim? Dedi ki: "İşte, lise mezunuyum diye geçiştir. İşte, akrabaların yanında kalıyorum falan dersin." Tamam dedim. Girdik mülakata, tabii, her başvuran öğrenciyi mülakata alıyorlar. Benim mülakata alan hoca, bizim de hocamız, ceza hukuku hocası Feridun Yenisey. Gittik mülakata, işte, tanıttık kendimizi. Dedi "Nere mezunusun?" Ardeşen İmam-Hatip Lisesi mezunuyum dedim, hatta okul 1'incisiydim dedim. Sonra, işte, "Nerede kalıyorsun?" dedi, dedim ilim yayma yurdunda kalıyorum dedim. Tabii, hemen ertesi günü liste açıklandı, ismim gerçekten yok. Dediler ki: "Niye böyle yaptın?" Sonra bir dilekçe yazdım, dedim ki: "Benim bu bursa ihtiyacım var." Bu sefer insafa gelmişler, değerlendirmede vermişlerdi, bir sene verdiler burs ama daha acısı, -idare hukuku-Dekan Yardımcısı idi o zaman Saîd Güran -kalabalık o zaman tabii İstanbul Hukuk- dedi ki bize: "Şu anda aranızda 144 imam-hatip lisesi mezunu var. Burada ne işiniz var? Gidin, imamlık yapın." Şimdi, biz, o günlerden bugünlerde barınmayı konuşuyoruz şu anda. Barınma hakkı; eyvallah, üniversite öğrencileri...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Dünya değişti Başkanım, dünya değişti.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Dünya değişti, eyvallah, dünya değişti de böyle insan hakları, hak ve özgürlükler dinamik bir kavram, yüzde yüz mükemmel bir sistem yok. Şu anda KYK yurtlarında, bizim dönemimizde, çok fazla açıkta kalan öğrenci olduğunu ben zannetmiyorum. Ha, daha iyi şartlar olması gerekiyor, eyvallah, doğrudur ama böyle cinsiyete dayalı, böyle etnik kökene dayalı veya başka ayrımcılık temellerinde bir ayrımcılık, belirgin bir şey varsa bireysel gereğini yapalım ama onun dışında, böyle kasıtlı bir şekilde yapılan bir ayrımcılık varsa hem TİHEK'e...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Suç zaten.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Zaten ceza kanunları gereği suç ama az önce söylediğimiz, konuştuğumuz TİHEK Kanunu'nda zaten ayrımcılığın önlenmesi konusunda ilgili kurumların tedbir alması gerek. Bunları söylemek istedim ben.

Onun dışında, milletvekillerimizin söylemiş oldukları konularla ilgili görüşlerine, fikirlerine veya sorularına burada vermek istediğiniz cevap varsa buyurun, yoksa yazılı olarak verirsiniz.

Buyurun Hocam.

Kim cevap verecekse kendi aranızda ayarlayın.

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle bu soruların her biri için ya da değerlendirmelerin her biri için samimi olarak teşekkür ediyorum. O değerlendirmelerin samimi kanaatlere dayandığına da inanıyorum.

Malumunuz, iynin düşmanı daha iyisidir. Biz bu konuda mükemmel olduğumuzu, her şeyin çok iyi olduğunu filan iddia etmiyoruz ancak durumumuzu, mevcudumuzu, malumunuz, iki şeye göre değerlendirirsiniz. Bir, geçmiş, ikincisi de emsallerimizin durumudur. Biz bu ikisine de bakıyoruz. Geçmişe öykünmek gibi bir derdimiz yok, bunu

anlatmayı anlamsız buluruz. Ben de otuz yıla yakın bir akademisyenim, bahsettiğimiz üniversitelerde okudum, fakülte dekanını sadece bir defa koridorda gördüm efendim. Şunu gönül rahatlığıyla söyleyebilirim: Evet, üniversitemizin rektörlerinin, dekanlarının, idarecilerinin öğrencilerimizle hemhâl olmasını biz her fırsatta söylüyoruz ve bu göz önündeki üniversiteler hafta içinde, hafta sonunda bunu da samimi olarak -onlardan aldığımız bilgilerle- yapıyorlar. Ha, yeterli mi? Elbette bu tartışılır veya daha iyisini arzu ederiz. Biz, geçen yıl memnuniyet anketi diye bir anket yaptık efendim. Amacımız, sahadaki bu eksiklikleri de öğrenmek ve üniversitelerimize bu eksiklikler çerçevesinde tamamlamak üzere elimizdeki enstrümanları kullanmaktı ve yapıyoruz da bunları, daha iyiye gitmek için bütün çabalarımızı sergilemeye gayret ediyoruz.

Verilen bilgilerden bir kısmının samimi olarak bilgi eksikliğinden kaynaklandığına inanıyorum. Bir dönem, evet, yurt dışında vatandaşlık edinmiş Türk vatandaşlarının ülkemizde orta öğrenimini tamamlayıp YÖS sınavıyla, YKS'yle ya da merkezî yerleştirmeye değil, YÖS sınavıyla, genellikle muhakemeyi ölçen bu sınavla yerleştiği yıllar olmuş efendim. Ancak bugün bunlara geçit olmadığını, bu tür imkânların kapatıldığını gönül rahatlığıyla YÖK'ü temsilen burada söyleyebilirim. Bugün o imtiyazlar, o tür suistimaller söz konusu değildir efendim.

Yabancı uyruklu öğrencilerin okutulması, bizim öğrencilerimize kontenjan verilmemesi konusu teknik bir konudur, ülkenin ihtiyaçlarıyla ilgili bir konudur. Bırakırsanız pek çok kimse hukuk fakültesinde okumak istiyor, tıp fakültesinde okumak istiyor; koltuklarımız da sınırlı, doğal olarak "Bu koltukların hepsini verelim." dersiniz, o da başka sorunlara yol açacaktır, istihdam dâhil, efendim, işsizlik dâhil. Yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili politika, efendim, sadece Türk öğrencilere verilen kontenjanlarla sınırlı değerlendirilecek bir politika değildir. Uluslararası öğrenciyle ilgili politika bugün dünyada önemli bir sektördür. İngiltere ve Amerika bu işin en fazla nimetlenen ülkelerindendir. Ülkemizde de yabancı uyruklu öğrenci sayısının artırılması, ki altını çizerek söyleyelim; yabancı uyruklu öğrenciler kendi imkânlarıyla okumaktadır, ülkemize getirisi, üniversitelerimize katkıları vesaire bunlar ayrı bir konudur ancak bizim öğrencilerimizin kontenjanlarıyla eşleştirilen ya da bizim öğrencilerimizin kontenjanından kullanılan bir kontenjan değildir efendim. O yüzden bu konularla ilgili hususu da özellikle düzeltmek isterim.

Ukrayna konusunda -yine bunu teminen söylerim- özel öğrencilik ve yatay geçiş birbirinden çok farklı şeylerdir efendim. Yatay geçiş yoluyla bir öğrenci bir yükseköğretim kurumuna kayıt olmuşsa -denklik de çok ayrı konulardır- o yükseköğretim kurumunun diplomasını, bütün haklarını, bütün prestijlerini kullanma hak ve imkânına sahiptir. Özel öğrencilikle gelirsiniz, dersinizi alırsınız, sınavlara girersiniz, geçebiliyorsanız geçersiniz, geçemiyorsanız geçemezsiniz, kayıtlı olduğunuz yükseköğretim kurumunun diplomasını alırsınız. Bu, insani sebeplerle yapılmış -ülkemizin çocukları- Covid de dâhil o dönemlerde. Evet, suistimal olmuş mudur? Elbette olmuştur. Sahada her şeyin mükemmel gittiğini iddia etmek gibi bir şeyimiz yok. Ancak şunu yine rahatlıkla söyleyebiliriz: Usulsüz yapılan işlemler tespit edildiğinde mezun dahi olsa o kimse ona bir hak sağlamayacağını da burada peşinen ifade etmek isterim.

Efendim, sunumumuzla ilgili eksikliği biz de kabul ediyoruz. Duyurusu bize geç yapıldı, o konudaki mazeretimizi buna binaen iletmek isteriz. Biz de hakikaten kapsamlı bir sunumla burada bildiklerimizi, bütün yaptıklarımızı ve ayrıca da geçmişle kıyaslamayı çekindiğimiz ve bir miktar eleştiriye konu olabileceği kaygısıyla yapmadık, yoksa bugünkü iyileşmeyi geçmişle kıyaslamadıktan sonra ortaya koyamazsınız efendim. Ancak daha iyisi için gayret edeceğiz.

Çok teşekkür ediyorum efendim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Özür dilerim, şu cümle çok önemli de doğru bir cümle: "Usulsüz işlemler bir hak kazandırmaz." Peki, biyoloji fakültesinden tıp fakültesine geçiş bir usulsüz işlem değil mi? Hulusi Akar'ın kızı, nasıl oldu?

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Efendim, yargı konusu da olduğu için, Sayın Başkanımız söyledi...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Efendim, bırakın yargı konusunu. Bunu siz yaptınız, siz verdiniz, kim yaptı peki?

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Yok efendim, biz Yükseköğretim Kurulunun yatay geçişlere kontenjan ayırmak dışında bir fonksiyonu...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Belgeler size geliyor efendim, sizin onayınız geliyor.

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Yok efendim. Bir bilgi eksikliği olduğunu ifade etmek lazım. Yükseköğretim kurumlarında başlayan...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Üniversite kendiliğinden mi yapıyor yani siz denetlemiyor musunuz?

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Elbette denetliyoruz efendim. Denetliyoruz ve gereken işlemlerde yapılıyor. Polemik konusu olmaması için, yargı konusu olduğu için efendim...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Polemik değil bu, güncel bir şey bu. Yani sizin diplomanız da iptal edilebilir, benim ki de iptal edilebilir, Başkanın da edilebilir yani vatandaşın güvencesi açısından...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Sayın Tanal, yani...

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Bir usulsüzlük varsa, tabii ki efendim, hiçbir şeyi savunacak hâlimiz yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ama bu cümle önemli, bu cümlenin arkasında durmak lazım: "Usulsüz yapılan işlemler bir hak kazandırmaz."

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ben şimdi şunu söylüyorum: Sizin çocuğunuz biyoloji fakültesinden tıp fakültesine geçebilir mi? Bu usulsüzlük müdür, değil midir?

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Sayın Tanal, sizin meramınız kayıtlara geçti, söylediniz. Yani sadece sizin beyanlarınızla... Ben mesela şahsen bir milletvekili olarak böyle bir konuda bilgi sahibi değilim, haberim yok, somut bir şey yok, sadece basından böyle bir şeyler duyuyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Üstat, basın değil, gayet rahat, yapılan işlemler bu. Nasıl basın, basın yalan mı yazıyor?

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Onun için gerekli savcılığa veya YÖK'e müracaat edilir...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Kendi açıklaması da var.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Kendi açıklaması var Hulusi Bey'in. Anladım, kendi açıklaması da var.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - "Zamanaşımı olmuş." diye.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - "Zamanaşımı." diyorlar. Yani biraz evvel Hocam güzel bir şey söylüyor: "Usulsüz yapılan hiçbir işlem hak kazandırmaz." diyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam, doğru.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Doğru, hukukun ilkesi, siz de hukukçusunuz yani bu işlem doğurmuyor da burada neden Hulusi Akar'a doğurdu da onunki... Eşitlik ilkesinden bahsettik ya, eşitlik ilkesi Hulusi Akar'ın kızına uygulanıyor da Ekrem İmamoğlu'na niye uygulanmıyor? YÖK olarak siz eşitlik kuracaksınız, tepede siz varsınız.

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Tamam, kayıtlara geçti Sayın Tanal. Kayıtlara geçmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Valla, kafa sallamayla olmuyor Üstat.

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Yok estağfurullah efendim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Ahmet Bey...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Sayın Başkanım...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani bu işler... Netim yani kırk yıldır hukukçuyum, yazık yani biraz sessiz kalmamak lazım, net konuşmak lazım.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Sayın Başkanım, belki bu ayırmacılığın önlenmesiyle ilgili değil ama belki Mahmut Bey, Ekrem Bey'le görüşürse Sayın İmamoğlu'na sorabilir. Ben, Kilis ilçeydi, Gaziantep'e bağlı bir ilçeydi. Ben Kilis İmam-Hatip Lisesini bitirdim ve Mısır'da El- Ezher Üniversitesine gittim. Teknolojik açıdan, bilgi toplama açısından İstanbul'a göre çok geri bir ilçe, Türkiye'nin en küçük ve en sınırdaki küçük bir ilçesi Kilis. Şimdi, Ben Mısır'a gitmezden önce de Ezher Üniversitesi ile bizim Türkiye'deki YÖK'ün anlaşması olup olmadığıyla ilgili, denkliğin olup olmadığıyla ilgili araştırma yaptım, denklik vardı ve gittim, kaydımı yaptırdım ve o zamanki diplomamıza göre baktılar, okudum. Sonra 3'üncü sınıftayken, 3'üncü sınıfa geçtik, siyasi bir kararla denklik kaldırıldı, kazanmış olduğumuz bir hak elimizden alındı, hatta burada daha önce diplomasını alıp göreve başlayan bazı arkadaşlarımız bile işten çıkartıldı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Doğrudur.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Şimdi, ben Kilis'ten bunu sorup soruşturup gittiysem, Sayın İmamoğlu İstanbul'dan Kıbrıs'a gittiği o üniversitenin denkliğinin olup olmadığını acaba hiç araştırılmadı mı? Bunu lütfen bir kendisine sorun.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Beyefendi konu o değil. Siz bilmiyorsunuz konuyu, Ekrem Bey'in konusunu bilmiyorsunuz. İlan ediliyor, ilan -özür dilerim- üniversite ilan açıyor, ilana dayalı olarak kayıt yapıyor ve bu kayıtlar da YÖK'e geliyor, hangi öğrenci nerede okudu, YÖK'ün listesinde var bunlar.

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Açıklama yapabilirim Sayın Başkan.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani burada, bir, üniversite hatalı; iki, YÖK hatalı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Sayın Tanal, konumuz İmamoğlu...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Konumuz eşitlik.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Eyvallah.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Biz İmamoğlu adına da eşitlik istiyoruz, sizin adınıza da istiyoruz, Hulusi Akar'ın kızı adına da istiyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Eyvallah, meram anlaşılmıştır, kayıtlara da geçmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Olay bu üstat; eşitlik, her tarafta eşitlik istiyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani siyasi iklimi göre değil. Şimdi, konuşması gereken üniversiteler bu konuda konuşmuyor. İsyanımız buna. Üniversiteler hangi koşullarda konuşacak? Özgürlük yuvası, bilim yuvası üstadım ya!

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Eyvallah, bir şey demedik.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani üniversite konuşursa toplum gelişir, üniversite konuşursa Türkiye ilerler, üniversite suspus yerinde, olmaz ki.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam, teşekkür ederim.

Var mı Hocam bir...

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Sayın Başkanım, tabii, bu eleştiriler son derece önemli. Sayın vekilimiz hukukçu, içtihatları da bilirler. Bu içtihatlarda kişilerin, bu usulsüz işlemler ve zamanaşımı konusunda kendi hilesiyle, yanıltmasıyla...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani "Ekrem İmamoğlu hile yaptı." mı diyorsunuz?

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Efendim, ben, bakın, bir hukukçu olarak...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Evet...

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Bir hukukçu olarak kanaatimi açıklamak istiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - "Hile" diyorsanız, onu söyleyin o zaman.

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Siz sürekli... Bakın, ben Ekrem İmamoğlu ismini zikretmedim hiç, ben genel bir değerlendirme...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Konu oradan geliyor zaten.

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Tamam efendim. Siz yine nereye bağlamak isterseniz buyurun.

Kişinin idareyi kendi hilesiyle, yanıltmasıyla yapmış olduğu işlemler bir zamanın, sürenin geçmesiyle kişiye herhangi bir hak sağlamaz. Dolayısıyla, o bahsettiğiniz zaman da söz konusu üniversiteye gidenlerle ilgili... Bunu yaptığımız araştırmalardan öğrendik efendim. Söz konusu üniversitenin bir kere ülkemizde tanınırlığının olmadığı ve bilinçli olarak bizden... İşte, çıktı ortaya, 20-30 civarında öğrencinin bilinçli olarak oralara gidip ülkemize yatay geçiş yoluyla, bakın, denklik de değil, yatay geçiş yoluyla İstanbul Üniversitesi gibi marka bir üniversiteye, insanların kıran kırana mücadele ettiği bir üniversiteye arkadan giriyorsunuz. Bunu kimsenin özelinde söylemiyorum. Bu hususun bilindiği, üniversitenin kurucusu tarafından öğrencilerin kabulünde kendilerine söylendiği... Ve ilgili kimseler de bu konuda zaten tersi yolunda bilgi açıklamasında bulunmadılar. Dolayısıyla, bu konuları da değerlendirerek bir açıklama yapmanın ya da işte, konuyu düşünmenin yararlı olacağına inanırım.

Teşekkür ediyorum efendim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Doğru, katılıyorum hocam size. Peki, biyoloji bölümünde okuyan öğrencinin tıbbı geçmesi, denklik anlamında bu nasıl bağdaşıyor? Ben öğrenmek istiyorum hocam.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Denkliği olmayanı üniversite neden kabul etmiş acaba?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Biyolojiden tıbbı nasıl gidiyor yani?

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Efendim, doğru diyorsunuz...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam Hocam. Bu konu...

Alt Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, gündemimiz...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Şimdi, aynı şey Kıbrıs'ta da var...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Hocam, bir saniye Hocam... Tamam, şimdi, bu maksat hasıl olmuştur.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Hasıl olmamış üstat. Biyolojideki bir öğrenci nasıl tıbbı geçiyor?

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Hayır, hayır. Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sizin çocuğunuz biyolojiden tıbbı geçebiliyor mu?

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Siz şikâyet edersiniz, savcılığa verirsiniz veya YÖK'e şikâyet edersiniz, eyvallah.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın hemşehrim, Sayın Başkanım; "savcılık" dediğin de YÖK gibi, YÖK de orası gibi. Kimse konuşmuyor, herkes bandı çekmiş konuşmuyor ya.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Hayır şu anda bizim konumuz farklı...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Konumuz bu, eşitlik.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Eyvallah da bakın, siz dersiniz ki...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Arkadaş, ben Hulusi Akar'ın kızına uygulanan hukuku istiyorum ya!

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Bir saniye Sayın Tanal...

Siz "İmamoğlu'na ayrı muamele yapıldı, İmamoğlu'yla aynı anda geçiş yapanlara farklı muamele yapıldı." dersiniz ayrımcılık olur.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Hulusi Akar'ın kızına uygulanan hukuku istiyoruz biz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Orada varsa usulsüzlük, sahtekârlık şikâyet edersiniz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Veya bize uygulanan hukuku Hulusi Akar'ın kızına da uygulayın.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Şey olabilir; yani o imza YÖK'ten çıkmışsa bir açıklayabilir yani YÖK imzalamışsa.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Var mı, bilgi sahibi misiniz?

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Ufak, kısaca söyleyebilirim...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam.

YÖK BAŞKAN VEKİLİ PROF. DR. METİN TOPCUOĞLU - Şimdi, az önce söylediğim temel ilke kapsamında kişinin idareyi açıkça yanıltması yoksa, aldatması yoksa, bizim o olaydan öğrendiğimiz şudur: Kişi Amerika'da devlet görevlisi olarak bulunduğu süre içerisinde kıvı bir yükseköğretim kurumunda, ki o yükseköğretim kurumu da ülkemiz tarafından tanınan bir kurumdur. Oradaki sorun gerçekten biyolojiden tıba geçmesidir fakat bir dönem, evet, biyolojiden de tıba kurum içi yatay geçiş olarak böyle bir imkân varmış, onu da biz kaldırdık Sayın Vekilim. Dolayısıyla, bu konulara hani ayrı ayrı söylemek... Evet, geçmişte hakikaten -geçmiş derken o geçmişi beş-on seneyle sınırlandırmıyorum- bu tür imkânlar üniversitelerimiz içinde -matematikte kayıtlı olup mühendisliğe kurum içi yatay geçiş yapanlar- olmuş, not ortalamasıyla vesaireyle. Dolayısıyla iki olay kıyaslanmak istenirse gerçekten kıyas yapılabilecek konular olduğunu ben mevcut bilgilerimle söyleyemem. Bunu da insafınıza, mevcut bilgilerinize arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Alt Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, gündemimizde yer alan konulara ilişkin görüşmeler tamamlanmıştır. Gündemimizde görüşülecek başka bir konu bulunmamaktadır. Sizler tarafından gündeme getirilecek ilave bir husus var mı?

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Başkanım var; 3 Kasımdaki Rize'deki program. Meclisin...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Kamuran Bey, bir günlük program düşündük, onların duyuruları yapıldı. Bir gün gidip geleceğiz.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Başkanım, ben Plan ve Bütçe üyesiyim bu arada.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - O zaman size vekaleten başka bir arkadaş...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - İşte, vekaleten diye bir husus yok, yok yani öyle bir şey, öyle bir uygulama yok.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Eyvallah, eyvallah da yani onların programları yapıldı, duyurular yapıldı, bu saatten sonra...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Üç gün öncesinden...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam, bir dahaki sefere inşallah daha istişare hâlinde yaparız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ya, üstat, hiçbirimizin haberi yok.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - O zaman bu Komisyonun kuruluş amacı... Şimdi biz, katılımcı olması, herkesin bu konuda fikir beyan etmesi konusunda -hocalarıma, en azından YÖK'e- öğrencilerin, öğretim görevlilerinin katılmasını istedik, böyle bir talepte bulunduk, olması gerektiğini ifade ettik ama bu Komisyon karar alıyor, program oluşturuyor ve biz bundan ancak toplantıda haberdar oluyoruz. Bu, bir eksikliktir Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam, kabul ediyoruz.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Bu, büyük bir eksikliktir. Bu, aslında, bu Komisyonun ruhuna da amacına da uygun değildir. Dolayısıyla, bu karardan vazgeçilmesi gerektiğini bir kez daha ifade edelim. Ankara'da sayısız, neredeyse yüzlerce üniversite var, Ankara'nın çevre illerinde çok fazla üniversite var. Eğer yapacaksak yakın bir yerde...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Oylamaya sunalım?

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Oylamalık bir durum değil.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Benden önce bir şey oldu herhâlde, onu kaçırdım geç katıldığımız için.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Evet, şimdi, 3 Kasım'da Rize'de, Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde ayrımcılıkla ilgili bir program varmış.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Yani bir konferans düzenliyoruz 3 Kasım'da bir günlük.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Biz de bugün haberdar olduk bu programdan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Mahmut Bey, var mı başka bir şey?

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Başkanım, ben sözümü bitireyim isterseniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Bitirmediniz mi?

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Yani bu konuda Başkanlığınızdan Komisyonun üyelerinin en azından görüşünün alınmasını talep ediyoruz ve gerçekten, Ayrımcılığın Önlenmesi Komisyonunun bir mağduriyete sebep vermemesi gerekir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Tamam, sadece sizsiniz Kamuran Bey, anladığım kadarıyla...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Sayın Başkan, sadece ben değilim, mesele ben değilim. Örnek veriyorum, az önce size Meclisin çalışma programıyla ilgili Plan Bütçede olduğuma ilişkin bir veri verdim yani bu göz önünde bulundurulması gereken bir durum. En azından öncesinden haberdar... Ve sadece Meclis çalışmaları da değil, bizim

yereldeki, illerdeki, ilçelerdeki çalışmalarımız da var, partimizin ayrıca görevlendirdiği çalışmalar da var yani bu hususların tamamını herhâlde ıskalayamayız.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani bari bunu 1 Kasım alın veya 2 Kasım alın ama 3 Kasım...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Bu konuyu tekrar göz önünde bulundurmanızı ve yeniden değerlendirmenizi talep ediyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani 1 Kasım Cumartesi günü, 2 Kasım Pazar, bunlara alın. Pazartesiye alınması orada hakikaten sıkıntılı.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Bir de 6 Kasımda YÖK'ün kuruluşunun protestoları var. Karşılaşmayalım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HARUN MERTOĞLU - Başka bir ilave husus var mı arkadaşlar? Yok.

Komisyon üyesi milletvekillerine, Yükseköğretim Kurulu temsilcilerine ve basın mensubu arkadaşlara teşekkür ediyorum, iyi çalışmalar diliyorum.

Ayrımcılığın Önlenmesi Alt Komisyonumuzun 28'inci Yasama Döneminin 3'üncü Toplantısını kapatıyorum.

Kapanma Saati: 14.25